

V roce 2023 bude nejistota utvářet globální krajinu

Ni nationalinterest.org/feature/2023-uncertainty-will-shape-global-landscape-206086

8. ledna 2023

Jak se svět blíží k prvnímu čtvrtletí dvacátého prvního století, globální krajina zůstává volatilnější a nejistější než kdykoli předtím v nedávné historii. Rok 2023 slibuje, že bude jedním z nejnáročnějších let za několik desetiletí, protože na trhu nastanou turbulence.

Přestože inflaci lze dostat pod kontrolu, zůstane výjimečně vysoká a spojená s nevyhnutelnou globální recesí. Hlavní otázkou je, jak dlouhá a vážná bude recese. Bude mít různé regionální reakce, které se obecně točí kolem dopadu pandemie Covid a války na Ukrajině.

Dá se říci, že Spojené království je již v recesi. Pro Spojené státy bude recese pravděpodobně kratší a méně závažná než pro Evropu, jejíž geografická blízkost a tradiční energetická závislost jsou přímo vystaveny ukrajinskému konfliktu. Jakmile se Čína v roce 2023 naučí žít s Covidem, její ekonomika se oživí. Otázkou však zůstává, kdy a jak si s virem poradí. Navíc, postpandemická odražená čínská poptávka může vést k vyšší inflaci pro západní ekonomiky.

Narůstající dluh na rozvíjejících se trzích se stává do značné míry neudržitelným. Rok 2023 riskuje řadu nesplácení státního dluhu, zejména v Africe, pokud nebude zahájeno společné a účinné úsilí o restrukturalizaci. Těsně před koncem roku 2022 dosáhla Ghana na poslední chvíli dohody o záchranném programu s Mezinárodním

měnovým fondem. Další budou pravděpodobně následovat v roce 2023. Kromě toho se investoři musí připravit na možnost snížení hodnoty jejich podílů.

V geopolitické sféře je nešťastnou skutečností, že to nejhorší na Ukrajinu v nadcházejících týdnech a měsících teprve čeká. Zejména Rusko se připravuje na velkou ofenzívu v první polovině roku 2023 poté, co v měsících před koncem roku 2022 naverbovalo více než 200 000 nových vojáků. V dohledné době není žádné příměří v dohledu, protože neexistuje žádná důvěra, vůle, nebo podnět k vážným jednáním v tomto okamžiku.

Pro ruského vůdce Vladimira Putina je konflikt existenční krizí a je odhodlán poskytnout svým silám vše, co potřebují k dosažení vítězství na Ukrajině. Putin navíc cítí, že čas je na jeho straně a může válku protahovat donekonečna. Snaží se časem vyčerpat západní politickou solidaritu a trpělivost veřejnosti únavou Ukrajiny. Morálka ruských jednotek a přístup ke zdrojům však pro Putina představují vážné problémy v jeho snaze o vítězství, které stále není jasně definováno.

Ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj při své nedávné návštěvě Washingtonu DC zajistil mnoho z toho, co hledal pro rok 2023, včetně sofistikovaného systemu protiraketové obrany Patriot . Spojené státy, jakožto hlavní ukrajinský vojenský financující subjekt, vyčlení v prvním roce konfliktu téměř 100 miliard dolarů . Vedoucí představitelé nově inaugurované Republikány kontrolované Sněmovny reprezentantů však již žádné „bianko šeky“ pro Ukrajinu nevyjasnili. I když se financování ze strany USA v roce 2023 nezastaví, pravděpodobně se zpomalí a před výplatou bude podrobena větší kontrole.

V roce 2023 zůstane napětí mezi USA a Čínou na několika frontách nebezpečně vysoké, zejména ohledně Tchaj-wanu a Jihočínského moře – což bude zahrnovat především námořní nároky a územní

spory. Přestože se obě strany chtějí vyhnout přímé konfrontaci, pokračující hra na pokraji konfliktu by mohla vést k nehodě s nezamýšlenými následky.

Nedávná téměř srážka mezi americkými a čínskými letadly – od sebe vzdálených pouhých 10 stop – v Jihočínském moři mohla vyvolat ozbrojený konflikt a změnit běh dějin. Tento incident a podobné minulé události podtrhují nezbytnou potřebu efektivnější komunikační horké linky mezi Spojenými státy a Čínou, podobnou té, kterou měly USA a Sovětský svaz během studené války.

Neustálá hrozba čínské invaze na Tchaj-wan se v roce 2023 s vysokou pravděpodobností nenaplní. V současnosti Čína postrádá schopnost účinné invaze. Navíc by ekonomické důsledky pro Čínu a svět byly katastrofální. Ruská zpackaná invaze na Ukrajinu poskytuje cenné ponaučení. Koneckonců, západ možná není tak rozdělený nebo v rychlém úpadku, jak čínští vůdci dříve tušili.

Čínský vůdce Si Ťin-pching by pravděpodobně Tchaj-wan zablokoval, ale nenapadl, pokud by se cítil být stále více zpochybňován Spojenými státy nebo kdyby politický posun směrem k tchajwanské nezávislosti nabíral nezvratný kurz. Další návštěvy amerických politických vůdců na Tchaj-wanu, jako například cesta bývalé předsedkyně Sněmovny reprezentantů Nancy Pelosiové v srpnu 2022, by mohly Číně poskytnout záminku k blokádě a dále posunout linie tlaku proti Tchaj-wanu ve svůj prospěch.

Prezidentské volby na Tchaj-wanu v roce 2024 by mohly představovat potenciální krizi, pokud by volání po nezávislosti eskalovalo. Američtí a čínští lídři se v zásadě potřebují pravidelněji zapojovat a řídit vztahy efektivněji. Pokud tak neučiníte, bude to mít celosvětově katastrofální následky.

Rok 2022 byl rokem, kdy byl Covid z velké části ovládnut. V roce 2023 Čína riskuje, že tento pokrok zastaví kvůli nedostatku transparentnosti ohledně jejího rychlého domácího šíření Covid v

důsledku náhlého ukončení její katastrofální politiky Zero-Covid. Hrozba vznikající varianty odolné vůči vakcínám zůstává reálná.

Vedení komunistické strany ve snaze zachránit si tvář a uchovat si moc projevuje stejně nezodpovědné chování jako během počátečního vypuknutí Covidu na začátku roku 2020. Už teď doma ztrácí obrovskou důvěryhodnost kvůli tomu, že nedokáže pandemii ovládat a s tím související narativ .

Na geopolitické frontě patří mezi další vážné body vzplanutí, které v roce 2023 nadále ohrožují globální stabilitu, pokračující volatilita a nebezpečné hraniční přechody v Perském zálivu mezi Íránem a Saúdskou Arábií a jejím klíčovým garantem bezpečnosti, Spojenými státy. Kromě toho slabé hranice Indie s Pákistánem a Čínou – všechny tři státy s jadernými zbraněmi – zůstávají stálými ohnisky, kde běžné potyčky mohou kdykoli vést k vážnému ozbrojenému konfliktu.

Rok 2023 bude také svědkem rostoucího vlivu středních mocností, které utvářejí geopolitiku na regionální úrovni s pravidelnými globálními důsledky. Zejména Saúdská Arábie a její schopnost určovat mezinárodní ceny energií a schopnost Turecka ovlivnit válku na Ukrajině.

Marco Vicenzino je globální strategický poradce pro osoby s rozhodovací pravomocí působící na mezinárodní úrovni v soukromém i veřejném sektoru. Zaměřuje se na geopolitické prognózování a analýzy a rozvoj mezinárodního obchodu.

Obrázek: Shutterstock.